

Llei 27/2013, del 19 de desembre, de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 19 de desembre del 2013 ha aprovat la següent:

Exposició de motius

La [Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars](#) va suposar la primera regulació completa i sistemàtica al Principat d'Andorra de la incapacitació i l'internament en situacions determinades, així com de les institucions tutelars que permeten conferir a determinades persones la guarda i la protecció de les que no tenen una capacitat plena d'autogovern. D'aquesta manera es va donar compliment al mandat que dimanava de la [disposició final segona de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat, aprovada el 17 d'octubre del 2002](#), l'[article 22](#) de la qual regulava la incapacitació i la tutela amb caràcter provisional, i va permetre la derogació d'aquesta regulació transitòria, com també del [Decret del 18 de juliol de 1973 sobre curadoria dels menors](#), de l'[apartat V del Decret del 15 de novembre de 1975, relatiu a la tutela](#), i dels [articles 44 al 49 de la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996](#), que feien referència igualment a la tutela i a la figura del tutor.

Tal com es desprèn de l'exposició de motius de la [Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars](#), aquesta darrera va configurar un règim jurídic de la incapacitat plenament ajustat als principis que emanen de la [Constitució del Principat d'Andorra](#) i a l'interès públic que informa de tot el que està relacionat amb els drets i les llibertats de la persona. Al mateix temps, l'internament es va regular tenint en compte el respecte necessari als drets fonamentals reconeguts constitucionalment i d'acord amb criteris eminentment garantistes. Pel que fa a les institucions tutelars, fins llavors regulades de forma parcial i dispersa, es van desenvolupar, sistematitzar i adaptar als temps actuals.

Així doncs, la Llei esmentada ha comportat un avenç i una millora substancials en la regulació de la incapacitació, l'internament i les institucions tutelars que encara ofereix un marc jurídic adequat i adaptat a les circumstàncies socials i econòmiques actuals. Ara bé, el temps transcorregut d'ençà de la seva entrada en vigor aconsella modificar diverses de les seves disposicions o afegir-ne de noves, per tal de resoldre algunes mancances o imprecisions constatades, especialment pel que fa a la regulació del procediment judicial d'incapacitació, tenint sempre present que han de prevaldre els drets i l'interès de les persones mereixedores de protecció.

En aquest sentit, la Llei amplia el ventall de les persones o les institucions legitimades per promoure la declaració judicial d'incapacitació, i millora la incardinació del Ministeri Fiscal en la tramitació del procés corresponent. Al mateix temps i per primera vegada, es preveu la possibilitat de demanar la rehabilitació de la pàtria potestat en el cas que es promogui la incapacitació, un cop la persona interessada hagi assolit la majoria d'edat, com a corol·lari lògic al fet que aquesta pàtria potestat es pugui prorrogar si la persona incapacitada i fins llavors menor d'edat assoleix després la majoria d'edat, tal com es preveia, i s'inclou aquest supòsit en el ventall de persones sotmeses a tutela.

Pel que fa al procediment judicial, s'introdueix una nova regulació al marge del procediment civil abreujat que fins ara se seguia, a fi d'escurçar i simplificar-ne la tramitació, sense desmerèixer les garanties processals que hi han de concórrer necessàriament. En aquest sentit, no solament es manté la necessitat que el batlle coneixedor del procediment examini personalment la persona interessada i encomani de forma preceptiva un dictamen pericial mèdic independent, sinó que també es preveu per primera vegada que la demanda d'incapacitació sigui motivada suficientment i vagi acompanyada, sempre que sigui possible, d'un certificat mèdic relatiu a les capacitats físiques i psíquiques de la persona que es pretén incapacitar. Alhora, es preveu que el procés no pot superar el termini de sis mesos i, en mèrits del principi d'economia processal, s'incorporen les previsions necessàries a l'efecte que sigui el mateix jutgador qui adopti les mesures de protecció provisionals eventuais i dicti la sentència que posa fi al procediment, la qual també ha de constituir la institució tutelar escaient, sense que calgui iniciar de forma coetània o posterior un procediment de jurisdicció voluntària, com fins ara. Tot plegat en el marc del mateix procés i, si escau, en el període d'execució de sentència pel que fa a la resolució de les controvèrsies sobre la guarda, el règim de visites i la pensió per a aliments de la persona sotmesa a una institució tutelar, i al nomenament del nou tutor en el cas que el que s'hagi nomenat en el seu moment cessi en les seves funcions.

D'altra banda, i per tal de conferir una seguretat jurídica més gran, es precisen quins són els actes de la persona incapacitada que poden ser impugnats i el termini de caducitat de l'acció corresponent, així com el fet que l'eficàcia dels actes realitzats abans de la fermesa de la sentència abasti no solament la que revoca la incapacitació, sinó també la que en modifica l'abast i els límits.

També s'ha introduït una modificació per donar compliment a la recomanació efectuada pel Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura i de les Penes i Tractaments Inhumans o Degradants del Consell d'Europa, relativa a les garanties en el recurs als mitjans de contenció física

dels internats, en l'informe emès arran de la darrera visita efectuada al Principat d'Andorra, a finals de l'any 2011.

Igualment, a diferència del sistema tutelar pel qual va optar en el seu dia la [Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars](#), es decideix possibilitar l'atribució del càrrec de tutor a una pluralitat de persones físiques o a una única persona jurídica, tenint en compte que s'ha demostrat que en alguns casos aquesta possibilitat permet oferir una protecció millor a la persona sotmesa a tutela, i que els avantatges que comporta superen els inconvenients que evidenciava l'exposició de motius de la [Llei referida](#) –sense perjudici d'incorporar o mantenir les cauteles necessàries quan hi hagi més d'un tutor nomenat o quan les persones sotmeses a tutela siguin germanes. Al mateix temps, i per poder resoldre la problemàtica que pot suscitar la vacança en la tutela, es preveu per primera vegada la possibilitat de sol·licitar el nomenament de tutors substituïts. També s'amplia, per motius pràctics, el ventall de persones legitimades per demanar a l'òrgan judicial la constitució d'un consell de tutela per gestionar una empresa familiar de la qual forma part el tutelat i, consegüentment, la seva extinció.

Ensems, i a fi de millorar la protecció de la persona sotmesa a tutela o curatela, s'amplia la necessària autorització judicial o el preceptiu assentiment del curador al fet que el tutor o el menor emancipat o habilitat d'edat, segons correspongui, puguin deixar diners a crèdit.

Finalment, i per solucionar la dificultat que suposa de vegades esbrinar quina és la llei nacional de la persona mancada de capacitat d'autogovern d'acord amb la qual s'han de regular les institucions protectores, s'incorpora la previsió subsidiària que pugui ser d'aplicació la llei andorrana.

Registreu-vos a [LesLleis.com](#) per
accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.

[Registre gratuït](#) [Subscripció](#) [Ja Estic Registrat](#)